

ARK. PT-1081

P. P.

„**Noor-Eesti Kirjastus**“ peab omaks ülesandeks ainult häd kirjandust, nii belletristikat kui ka teaduslist, väljaanda. Kõik arvustajad on pidanud tunnistama, et „Noor-Eesti“ väljaanded tähelepanemiseväärt tooded meie kirjanduse turul on. Iseäranis sooja vastutulemist on „Noor-Eesti“ raamatud noorte poolt leidnud; loodame et meie väljaanded ka edaspidi just noorte poolt endist osavõtmist leiavad. Meie ilukirjanduslised tooded on pea igal pool tõekstunnistamist leidnud: juhime oma lugejate tähelepanemist selle pääle, et 1908. a. kõik Eesti Kirjanduse Seltsi poolt väljaantud auhinnad „Noor-Eesti“ kirjastusel ilmunud raamatutele osaks saivad, ja nimelt: A. H. Tammsaarele novelli „Pikkade sammude“, Fr. Mihkelsonile novellide kogu „Kahekesi“ ja V. Grünthalile Luuletuste kogu eest.

Soovitame omi väljaandeid kui sündsaid kingitusi, mis ka oma välimuse poolest enamõudjat rahultada suudavad.

Julgeme käesolevas prospektis seisvatele ajakirjale „**Noor-Eesti**“ ja raamatutele lahket tähelepanemist paluda.

Aupaklikult

„**Noor-Eesti Kirjastus**“.

Tartus (Юрьев, Лифл.)

6 15697861

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.



Ajakirja „NOOR-EESTI“

ettetellimine 1910. aasta pääle on avatud.

Uue ajakirja „Noor-Eesti“ püüdeks on modern kulturi voolusid Eestis uute isikuliste ja ühiskondlikkude eluväärtuste sihis edustada. Praeguse aja teaduse, kirjanduse ja kunsti küsimusi meil ja mujal käsitades tahab ta vahemeheks saada meie modernide kirjanikkude-kunstnikkude ning meie intelligentliku kirjanduse- ja kunstipublikumi vahel.

Ajakiri „Noor-Eesti“ ilmub sellesama kirjandusliku ringkonna algatusel, kes juba omas esimeses väljaandes, albumis „Noor-Eesti“ I 1905. a., juhtsõna: „Olgem eestlased, aga saagem ka europlasteks!“ välja kuulutas. Vähehaaval ikka rohkemate ja kaugemate kulturingidega ühendusesse astudes tahab see ringkond nüüd oma ajakirja kaudu ikka eneseteadlikumalt ja sihikindlamalt kontakti väljamaa kirjanduse ja kunsti edustajatega ja nende toodetega üleval pidada. Kõigepäält on toimetusel korda läinud ajakirja kaastööliseks mitmeid silmapaistvaid kirjanikka ja kunstnikka väljaspool Eestit võita; nende tööd ja nimed saavad eneste eest küllalt selgesti kõnelema. Kuid ka ajakirja kodumaaliste toetajate poolt on kavatsatud väljamaa aineid iseseisvate

artiklite ja ülevaadete kujul käsitada, niisamati nagu ka europolisi kunstikalduvusi ja elupõhjusemõtteid karakteriseerivate tõlgete ja referatide eest on mõeldud hoolitseda.

Algupäralist ilukirjandust avaldades, kodumaa kulturi küsimusi harutades ei püüa „Noor-Eesti“ ringkond mitte enam kõigi meie voolude üleparteiliseks parlamendiks saada, nagu omades endistes albumites, vaid tahab nüüd palju enam püüda omi kirjanduse- ja kunsti-idealiseid, omi ühiselulisi äratundmisi maksma panna. Ajakiri „Noor-Eesti“ tahab enese ümber kõigepeält neid koguda, kes meil isiku printsiipi üle ühiskoondlikkuse teooriate ja loova töö eesõigust üle populariseerimise kalliks peavad. Ometi ei mõtle toimetuse omade arvamiste monopoli ühelegi teistsugustest elutundmistest ja kunstikalduvustest väljakasvanud tööle pääle sundida, kui see aga sisuliselt ja kujuliselt tarvilikul kõrgusel seisab.

Ajakirja iga nummer saab võimalikult iseseisev: ilukirjandusest toome lühemaid töösid, mis tarbekorral siiski paarist numbrist läbi võiksid käia. Kui tarviliku leitakse olevat, mõnda pikemat teaduslikku tööd avaldada, siis katsub seda toimetuse ühes autoritega iga numbriga koht võimalikult iseseisvatesse osadesse jagada.

Osakonnas „Eesti väljaspool Eestit“ mõtleme teateid ja referatisid selle kohta tuua, mis meie maa ja rahva kohta väljaspool kodumaad avaldatakse.

Osakonnas „Panoptikum“ toome ääremärkusi Eesti elu avalduste kohta, igasuguseid kirjanduses, kunstis ja ühiskondlikes elus ilmunud komöödiantsi etteasteid kinni naelutades.

Meil tarvitamiseks praegu käesolevast materjalist nimetame järgmisi töösid:

Üleüldises osas :

„Noor-Eesti“ programmiline artikkel
Georg Brandes'i essay Svinburne üle (autoriseeritud tõlge.)

Viktor Eglit: Modern voolud Läti kirjanduses (algupäraline, „Noor-Eesti“ jaoks).

P. Juschkevitsch: Marksismuse filosoofiline käärimine.

J. Koort: Tänavuse salon d'automne'i ülevaade.

V. A. Koskenniemi artikkel Hölderlinist (algupäraline, „Noor-Eesti“ jaoks).

Bernhard Linde: Ääremärkused Vene noorte kohta.

Gustav Suits'i essay Aino Kallas novellikirjutajana ja luuletajana.

A. Tasa: Tänavu sügisene (Parisi) salon.

Ilukirjandus :

J. Aavik: sonetid.

V. Damberg: luuletused ja novell.

Viktor Eglit: luuletused.

Aino Kallas: luuletused.

Bernhard Linde novell: „Madal vesi“.

J. Randvere: Ruth päevaraamatu fragmentid.

Gustav Suits: luuletused.

Emil Tammes: luuletus.

Fr. Tuglas: novell.

Kirjanduse ringvaates :

J. Aavik: Vil. Grünthali laulud.

Bernhard Linde: A. H. Tammsaare „Noored hinged“.

Bernhard Linde: „Postimehe“ juubeli-album.

Bernhard Linde: E. Enno „Uued luuletused“.

Gustav Suits: Peterburi Eesti üliõpilaste seltsi album „Ääsi tules“.

Gustav Suits: Jakob Liivi Laulud (kirjatööde kogu I. anne).

Gustav Suits: Ernst Peterson'i „Elsa“.

Gustav Suits: J. Jõgeveri „Kinnineeditud Prometheus“ tõlge.

Kujutavate kunstide ringvaates :

N. Triik: Eesti II kunstinäituse arvustus.

Teatri ringvaates :

Tallinna teatri sügisene seson.

Eino Leino artikkel Soome teatrist viimastel aastatel (algupäraline, „Noor-Eesti“ jaoks).

Polemika :

Gustav Suits: Sabast ja sarvest.

Reproduksioonid

A. Uurits' a töödest.

Ajakirja kodumaalised lähemad toetajad on: Joh. Ravik, Vil. Grünthal, A. Hansen (A. H. Tammsaare), Aino Kallas, A. Kitzberg ja Fr. Tuglas (Fr. Mihkelson).

Esimene number ilmub tänavu aasta detsembri algul.

Tellimise hind: aastas postiga 4 rbl., ilma 3 rbl. 50 kop.; pooles aastas postiga 2 rbl., ilma 1 rbl. 75 kop. — Üksik number maksab 75 kop. Aastas ilmub 6 nummert á 100 lhk.

Kuulutuse hind: terve lehekülg 12 rbl., pool lhk. 6 rbl., veerand lhk. 3 rbl.

Talituse asemik on K. Sööt Aleksandri uul. nr. 5. Ajakirja aasta ja pooleaasta tellijad saavad talitusest kõiki „Noor-Eesti Kirjastuse“ väljaandeid 30% hinnaalandusega.

Tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu ning müüvad üksikuid numbrid järgmised raamatukauplused: „Postimees“ Tartus, A. Busch ja G. Pihlakas Tallinnas, „Ühiselu“ (Офицерская 5) Peterburis ja A. Kung Pärnus. Kus talituse asemikku ei ole, säält palutakse otse talitusest tellida.

Vastutav toimetaja ja väljaandja **Gustav Suits.**

Toimetuse sekretär: **Bernhard Linde.**

Noor-Eesti I. 1905. 234 lhk., kunsti kaasannetega,
hind 125 kop.

Väljaspool seisjal ei ole võimalik „Noor-Eesti“ tulevikku ette arvama hakata. Tema esimene esinemine annab igatahes lubadusi, mis Eesti hariduselu kohta suurevärtuslised on.

Dr. U. Karttunen. Album „Nuori Suomi“ 1905. a.
pikemast artiklist „Nuori Viro“.

Üleüldiselt kokku võttes peab tunnistama, et „Noor-Eesti“ igatahes üks kaunimatest raamatutest meie lugemiselaual on. Igaüks „Linda“ lugeja peaks enesele selle kirjanduslise toode muretsema. Meie usume, et kellel vähegi Eesti algupäralise kirjanduse edenemine südame pääl on, seda raamatut ostmast kahetsema ei saa.

Kriitikus. „Linda“ 1905.

Kiitust teenib „Noor-Eesti“ oma välimuse läbi. Siin on katse tehtud praegu terves haritud maailmas õigeks tunnistatud põhjusemõtteid maksma panna, nimelt raamatu sisu ja välimuse vahele lähemat ühendust muretseda... „Noor-Eestis“ on õige palju noorust, julgust ja hääd tahtmist, miks ei peaks neil tulevikku olema!

K. M(e)nning). „Postimees“ 1905.

Esimene trükk 6 kuu jooksul ära müüdüd.

Võitluse päevil. Kogu väljaanne 1905. 79 lhk.
Hind 25 kop.

Raamatu välimus on niisama maitserikas, kui varemalt ilmunud album „Noor-Eesti“ I.

...Niisugused katsed on vaevaväärt. Kui nad kirjandusele ka jäädavamat, käega katsutavat lisandust ei peaks suutma luua, siis ei lähe ometi kaduma see nooruse vaimustus ja tuli, mida raamatus rohkesti leida ja mida meie kaunis unisele kirjandusele nii hädasti vaja on.

„Eesti Kirjandus“ I. 1906.

Esimene trükk müüdüd.

Inimese põlvenemine. W. Bölsche. 94 lhk.
Hind 35 kop.

Kes uuemate loodusteadliste uurimiste pääjoontega paari vaba tunni jooksul ilma vaevata tahab tuttavaks saada, see võib „Inimese põlvenemise“ läbi lugeda.

„Eesti Kirjandus“ II. 1906.

Bölsche kirjatöö on väga huvitav lugeda, sest kirjanik on meeldiv vestelugude jutustaja...

„Eesti Kodu“ 1908.

Hää ja kõigiti soovitav on ka „Noor-Eesti“ väljaantud W. Bölsche, praeguse tähtsama loodusteaduse populariseerija, „Inimese põlvenemine“. Ladusal, kergel ja rahvalikul keelel, kuid siiski teaduse pääle põhjenedes, tuuakse meile siin inimese järkjärguline põlvenemine alamatest olevustest silmade ette. Tutvustatakse nii tähtsate paleontoloogiliste leidustega...

On soovitav, et kes üht nendest kolmest raamatust (M. Pill'i „Edenemise õpetusest“, K. Timiräsevi „Darvinism“ ja W. Bölsche „Inimese põlvenemine“) loeb, ka teisi katsuks tundma õppida, sest nad kõik on nagu organilises ühenduses.

Pääle nimetatud raamatute on meil veel mitugi hääd raamatut loodusteaduses ilmunud, mis tähelepanemist teenivad, nagu... „Noor-Eesti“ väljaantud Dr. M. W. Meyer'i „Ilmaloomine“ jne.

A. Lüü s. „Eesti Kirjandus“ 1908.

Kaks trükki saivad mõne kuu jooksul läbi müüdid.

Darvinism. K. Timiräsev. 174 lhk., hind 80 kop. K. A. Hindrey kaanepilt. Kaasannetena C. Darvini näopildid.

Tähtsam toode loodusteadustes on küll „Noor-Eesti“ väljaantud K. Timiräsevi: „Charles Darwin ja tema õpetus“. See on esimene raamat Eesti keeles, kus meid pikemalt ja laiemalt Darvini õpetusega tutvustatakse... siis lugegu igauks seda raamatut hariduse vahe pääle vaatamata. Keel on temal hää, välimus Hindrey kaanepildi tõttu üsna tore.

A. Lüü s. „Eesti Kirjandus“ 1908.

Esimene trükk lõpukorral.

Lühikene majanduseteaduse õpetus. 1907.

A. Bogdanov. 392 lhk. 125 kop.

... on hästi otstarbekohasem (kui H. Pöögelmanni „Majanduseteadus“). Ta maksab ainult 125 kop., ja on sellepärast kehvatel inimestel hõlpsam kätte saada. — Kirjanik paneb iseäranis suurt rõhku majanduslise edenemise selgitamise pääle. Sellepärast on ka Bogdanovi „Majanduseteaduse õpetus“ oma sisulise kokkuseade poolest teistsugune kui majanduseteaduse õperaamatud harilikult. Majanduse edenemise seletamisega käsikäes astub tema juures majanduse - te a d u s e ettekandmine. Kuna selle juures alata seda muudatust silmas peetakse, mis seltskonnakorras majanduslise edenemise tagajärjel sünnib, siis on A. Bogdanovi raamat ühiskonnaelu tundma õppimiseks hää abinõu...

A. Bogdanovi tõlkija on nähtavasti hoolega tööd teinud. Hulga mõistete jaoks, mis eestlastele võõras, on ta sõnu otsima pidanud ja ka leidnud, ja tõlget võimalikult algkirja ligidale hoida püüdnud.

Oma odava hinna tõttu on raamat rahvale hõlpsasti kättesaadav. Raamatu keeleline raskus ei ole aga kaugeltki niisugune, et teadusehimulised agarad lugejad sellest üle ei saaks. Ja lugeja silmaringi laiendab A. Bogdanovi „Majanduseteadus“ kahtlemata.

A. H a n k o. „Eesti Kirjandus“ 1908.

Kes tublit mõttetööd ei karda, saab tema läbivõtmisest suurt kasu.

„Eesti Kodu“ 1908.

Missugust valimiseõigust peame meie nõudma? Bernhard Linde. 1907. 36 lhk. Hind 15 k.

Raamatus heidetakse lühike pilk mitmesuguste valimiseõiguste pääle ja peatatakse pikemalt üleüldise, ühetaolise, otsekohese, salajase ja proportsionlise valimiseõiguse juures, näidatakse, mis selle valimiseõiguse vastu räägitakse, ja lükatakse need vasturääkimised asjalikkude põhjenduste varal ümber. Lõpuks tutvustatakse meid valimise tehnikaga. Raamat on täiesti ajakohane ja on lihtsal, arusaadaval keelel kirjutatud.

„Kirjandus“ 1907, „Sõnumete“ ja „Maa“ hinnata kaasanne.

Noor-Eesti II. album. 1907. 248 lhk. Hind 160 k.

See meie „Noor-Soome“ jõulualbumi vastav kogutoode annab kauni pildi kulturitööst, mida meie vennad Soome lahe lõuna rannal teevad. Raamatus leidub mitmeid peeneid ja huvitavaid kirjutusi ning hulk ilusaid kunstikaasandeid. Välimus on meeldiv ja maitserikas.

„Helsingin Sanomat“, nr. 110, 1907. a.

Soovitame seda raamatut neile meie lugejatele, kes Eesti keelt mõistavad ja Eesti uuemate kirjandusliste vooludega tuttavaks soovivad saada.

„Nordlivländische Zeitung“, 1907. a.

Raamat sisaldab terve rea nooremate kirjanikkude mitmeväärilisi vaimusünnitusi. Peaaegu kõigist nendest õõgab püüe vastu, midagi sootuks uut — vormi kui ka sisu poolest — luua... Pääle kirjatööde on raamatus kuus pilti Johann Köleri, Amandus Adamsoni ja August Weizenbergi töödest. Ka on temas Dr. J. Hurt'i käekirja proov.

„Kirjandus“ 1907, „Sõnumete“ ja „Maa“ hinnata kaasanne

Tülikad meie „noored“, jonnakad ja „lõhkujad“. Ei ole sellest kedagi paha. Peres, kus lapsi, on ka kära, tolmu ja katkenud toariistu. Lasteta pere, — kõik on vaikne: ei mustust põrandal, ei lõhkenud ruutusid, ei näljasid nägusid, ei korrarikumist, — ei ka tulevikku!... Kui te tuletate ja lärmitsete, — oleme pahased, kui te tulemata jääte, oleme kurvad.

J. Luiga. „Eesti Kirjandus“ 1908.

Seda voolu tööd on suurelt osalt läinud aastal ilmunud tähelepanemiseväärilisemas toodete kogus „Noor-Eesti“ II. ... Igatahes on aga „Noor-Eestis“ töösid, kelle tegijad tunnistust annavad, et nende käest ka küpsemat vaimutoitu loota võib, kui nad ise oma tundmustes, teaduses ja vaadetes küpsevad.

A. Jürgenstein. „Eesti Kirjandus“, 1908.

Esimesest trükist mõned üksikud eksemplarid järel.

Hingemaa. Fr. Mikkelson. 32 lhk., hind
12 kop.

Jutu sisu on osavasti ära vestetud, nii et sündmused meil elavalt silma ees seisavad. Selgesti on ära tunda, kuidas noor kirjanik nendega kannatab ja tunneb, kelle viletsusest ta kirjutab

Lühikene aga sisurikas jutukene on meile kauni pildi möödaläinud raskest ajast silmade ette maalinud ja unustuse hõlmast päästnud.

A. Jür gen ste in. „Postimees“, 1906. a., nr. 179.

Esimene trükk müüdnud.

Murelapse laulud. Marie Heiberg. 1906.
71 lhk. Hind 40 kop.

See, mis Marie Heibergi luuletusi sel aastal ilmunud Anna Haava ja Jakob Liivi luuletustest kõrgemale tõstab, ei ole mitte üksi nende sisuline, vaid ka stilistiline külg. Siin peame iseäranis väljaütlemise viisi algupäralsust tähele panema. Marie Heibergi luuletuste stilistiline külg avaldab peenemaitselist kunstitunnet.

Bernhard Linde. „Homnik“ 1907. a.

Esimene trükk müüdnud.

Ühepäeva liblikad. Eino Leino. Soome keelest
Bernhard Linde. 102 lhk., hind 50 kop.
Kaasandena Eino Leino näopilt.

Sääl on esimeses osas pikemad lood lühidalt jutustatud, mõne vähesi kriipsuga. Teises osas on lühikesed, allegorilised lookesed ja mõned vested. — Kolmandas osas on õige hääd lõbusa pilke poolest „Runotare kosilased“ ja „Professori lõunauinak“. Tõlkega võib üldiselt täitsa rahul olla. Raamatu välimus on õige meeldiv.

M. Metsanurk. „Virulase“ lisa 1908.

Esimene trükk lõpukorral.

Kahekesi. Novellid. Fr. Mihkelson. 1908.
133 lhk. Hind 60, parem väljaanne 80 kop.

Mihkelson, kui ülepää keegi, on keele helilisest väärtusest aru saanud. Keel saab tema käes enne aimamata kõla.

Mihkelson läheneb keele tarvitamises peaaegu l'art pour l'art voolu meestele, nii suurt luulelist rõõmu ilmutab ta mängimine keele helidega. „Suveöö armastus“ on kunstiliselt selles kogus kõige täielikum ja küpsem, see on juba valmis kristalliseeritud kunst. Suure hingeteaduslise osavusega kujutab kirjanik mehe ja naise iseäraldust armastuses Väga õrn on see viis, kuidas kirjanik naise taltsutavat mõju mehe pääle kujutab.

Aino Kallas. „Postimehes“ 1908. a.

. Mihkelsoni töödes kõneleb terve olemas-olemine. Tegelaste kaksik-kõned ilmuvad õiges kujus ja harva — ning see on jällegi ilus.

Lõpuks kordan veel: „Kahekesi“ on nüühästi vormiliselt kui sisuliselt koguni uuelaadiline toode meie kirjanduses.

Ja an Oks. „Elu“ 1908, nr. 188.

— raamatus eneses on nii pulju „sinist“, s. t. noort unistavluulelikku. Nii mõnigi meie „noortest“ võiks Fr. Mihkelsoni juurde kuhu- ja keelekooli minna ning tõsiselt õppida. Ma ütleksin sedasama ka meie „vanadele“, kuid kardan asjata paksu verd, sest meie juures ei taheta noorematelt midagi õppida.

Student. „Õiguse“ hinnata kaasanne nr. 18, 1908.

Esimene trükk lõpukorral.

Villem Grünthali laulud. 1908. 70 lhk., hind 60 kop.

Kõigist liialdustest hoolimata on Grünthali luuletuste kogu tähelepanдав uudis Eesti kirjanduses; see on ainukene omas laadis, algupäraline ja üksildane nagu ehk autori hingki.

J. Aavik. Soome ajakiri „Aika“, 1908. a., lhk 818.

Villem Grünthal toob midagi uut. Merd pakub ta, laia, ääreta merd! Tema on saarlane. Ta toob meile oma mere, oma nõmmise saare kaunima ehte, oma koduse toreduse uudiseks.

Villem Grünthal on peene maalija. Kus ta maalib, ja ta kukub omas kogus pea alati maalima, sääl jääd tahtmata peatama, vaatad ja imestad tema piltisid. Teised sattuvad mere ääres joo-vastusesse, Villem Grünthal vaatleb, maitseb; teised jäävad joob-nuks, sonivad, Villem Grünthal leiab värvisid, leiab iseennast, sest — ta on ju kodus.

V. Grünthal on alugpäralisem, kui teised noored. Tema „Laulud“ on ilus toode meie luuletuste lauale ka väliselt, oma kesta poolest.

E. E n n o. „Eesti Kirjandus“ 1908. a.

Villem Grünthali lauludest kostavad meile mere müha, uinuva suveöö örn häälitsemine, sügisene surmalaul ja kuluvalge talve tarretanud hääled vastu. Tema hingelüra heliseb loodusele, tema kaunimad helid on loodusemuusika ja salajamad soovid — hümnuse-laul isamaa loodusele.

J. P a r i k. „Nooresooleht“, „Postimehe“ kaasanne, 1909. a.

E. E n n o. **Uued luuletused.** Kaanepilt E l l a S a u l'i poolt. 1909. Hind 60 kop.

Enno oskab oma murelauludele hingelist koet luua, mis neid eluga ühte põimib. Enno mureluule on kui õhtukaste, mis valvaka uduna murule magama heidab, et hommiku päikene pärlipisaraid suudelda võiks. Enno luulelein pole mitte pääliskaudne hingemere mullide mäng, vaid ta on ääreta meri ise. Raamatu välimus on hää, kaanepilt meeldiv.

„Postimees“, nr. 80. 1909.

Enno laulud on otse vaimustavad ja kaasakiskuvad. Kodune, meeltäratav lehk kostab neist kujudest vastu. Enno luule on kujude ja kujutamise viisi poolest kodumaa-luule. Enno kogus on hulk viisisid, millele päälkirjaks võiks olla: „pühendatud põllumehele, kes suvisel pühapäeva hommikul oma viljakasvu vaatleb“. — „Vesi-roos“ — missugune labane aine, aga lugege, mis Enno temast oma sõnarütmusega ja põlluteadlase vaimuga on teinud: looduseurija võib rahule jääda, luuleotsija ka.

Enno lauludes tervitame uut ajajärku Eesti luules: meie tõsised luuletajad hakkavad tõsiselt mõtlema

J. L(u i g a). „Päevaleht“, nr. 93. 1909.

Pikad sammud. A. H. Tammsaare. 1908. 139 lhk.
Hind 60, parem väljaanne 80 kop.

...selles „vastuoksuses“ peitubki nali, hale nali... Meie ees seisab lihtsalt peenike pilkelugu, kus näidatakse, et teätavat ilma-vaadet rahvaelu edendavaks eluliseks jõuks mitte nimetada ei või... Mis kujutamisesse puutub, peab tunnustama, et pildid osavasti on joonistatud... Jutustus ise voolab ladusasti ja üksikud kohad jõuavad kaunile ütlemise kõrgusele.

E. E n n o. „Eesti Kirjandus“. 1909.

Eesti kirjanduses on Tammsaare novellil igatahes oma huvitus ja väärtus. Ta on tõsine ja aus püüd millegi parema ja peenema poole; ta on suurtsugumat tõugu, kui mitmed teised.

J. A a v i k. „Eesti Kirjandus“ 1909.

Jutukirjutaja on niisugust valda puudutanud, mis meie ilukirjanikkude eest tänini luku taga on olnud. Meie januneme selle järele — iseendid tundma õppida, kuid meil ei ole tänini keegi julgenud katsudagi ütelda, mis me oleme. Hra Tammsaarel on seda julgust olnud.

J. J õ g e v e r. „Eesti Kirjandus“ 1909.

Tasane, sügav ja intim on see raamat. Alguspäätükis palub Heinrich Ottot, ta tarvitagu viulit mängides sordini, hääle vähendajat. Niisuguse sordiniga on terve raamat kirjutatud. Kõige suuremgi hingeahastus ei ahvatele raamatu tegelasi tühja paatosele; omas kurbtuses on nad vait ja loomulikud; nad murduvad, ilma et me seda kildude kõllemisena kuuleksime.

See raamat on üks neist kividest, millest Eesti kunstikirjandus oma maja ehitab.

A i n o K a l l a s. „Postimees“, 1908, nr. 22 (230).

Esimene trükk lõpukorral.

Noored hinged. A. H. Tammsaare. 222 lhk.
Hind 90, parem väljaanne 120 kop. 1909.

Elav raamat — „noored hinged“. Põnev paremas mõttes: äratab huvitust, küsimisi ja kahtlemisi. Vaimukat, ilukirjanduslist prosat pakub Tammsaare „Noortes hingedes“. Noored hinged on

täiesti uued hinged paljudele. Tammsaare näitab sepikoda, leekisid, mille paistel meie haritlased ülikoolides küpsevad. Meeste- ja naistesoo üliõpilaste keskele viib meid Tammsaare uus raamat. Ei tea niisuguseid tõetruuvisid Eesti üliõpilaste kujusid kirjanduses leidnud olevat, kui Tammsaare jutus. „Noored hinged“ viivad viimaste aastate prosat meie kodumaal „pikkade sammudega“ edasi. Ei saa kiitusega nimetamata jätta, et kaaned viimasel ajal moodis olevatest sümbolistlikkudest ilustustest vabad on.

J. Luiga. „Päevaleht“, nr. 106, 1909.

Maakera nabade saladused. Dr. M. Wilh. Meyer. Saksa keelest J. Parik. 96 lhk., kaanelilustuse ja paljude piltidega, hind 35 kop.

Julgeme selle raamatu pääle lahket tähelepanemist just nüüd juhtida, kus põhjanaba leidmine nii palju vaielusi sünnitab ja üleüldist huvitust on äratanud.

Noor-Eesti III. album. 296 lhk., hind 2 rbl. Kunstnikkude N. Triik'i kaanepilt, K. Raud'i eesleht ja A. Tasa vinjetid.

Kunsti kaasannetena:

N. Triik: Kunstnik K. Mägi näopilt; N. Triik: Norra maastik; V. Triik: Maastik; J. Koort: Mure; J. Koort: Melanholia; J. Koort: Maastik.

Kirjandusline sisu: Kr. J. Peterson: Seitse luuletust; J. Randvere: Ruth; G. Suits, V. Grünthal ja J. Aavik: Prantsuse bukett; Eduard Wilde: Kuival; Fr. Tuglas: Eduard Wilde ja Ernst Peterson; Fr. Tuglas: Vilkuv tuli; Aino Kallas: Ylitse muurin; Bernhard Linde: Üle müüri (Aino Kallase luuletuse tõlge); A. H. Tammsaare: Süüta armastus; Bernhard Linde: Raiesmaal (Mõtet kirjanduse ja elu üle); Bernhard Linde: Katkend novellist: „Hallid juuksed“; J. Aavik: Kaks sonetti; Lauri Kettunen: Paar sõna hää, pää — hea, pea küsimusest; Leena Mudi: Kolm sonetti; Marie Under: Kaks luuletust; Jaan Oks: Kolm luuletust; Jaan Oks: Kriitilised tundmused Eesti vanemat ja uuemat kirjandust lugedes; Juh. Jürgens: Kaks luuletust.

Enne jõulu ilmuvad veel järgmist kaks tähelepanemiseväärt raamatut:

1) J u h a n L i i v i luuletuste kogu. Iluväljanne. Raamatu kaunistus ja kaanepilt kunstnik K. R a u d' i poolt.

2) A. H. T a m m s a a r e novell „Üle piiri“.

Selles novellis esineb meile anderikas kirjanik oma väljakujunemise järgmises astmes, mis „Pikkade samude“ ja „Noorte hingede“ loojaga suguluses olles, siiski uute, iseseisvate algtoonide mõõduandvust ilmutavad.

* * *

„Noor-Eesti“ väljaandel on veel ilmunud:

Ilmaloomine. Dr. M. Wilh. Meyer. 1907. 36 lhk., paljude piltide ja värvilise kaaneilustusega, hind 35 kop. Ex lib. univ. Tart.

Maailma ots. Dr. M. Wilh. Meyer. 1907. 80 lhk., paljude piltide ja värvilise kaaneilustusega, hind 35 kop.

RT mappe nr 1-1